

гарного вчителя, який прагне до найглибшого проникнення в задуми автора, призводить до найліпшого можливого розв'язання завдання.

Можна було б розділити учнів на відомі групи або типи — приблизно так, як ділять усіх людей за темпераментом на холериків, меланхоліків тощо. Думаю, що всякий досвідчений педагог сприймає кожного свого учня насамперед як індивідуальність, попри велику кількість спільних рис з іншими. І що ясніше індивідуальне, то ясніше і загальне.

Отже, найзагальніше в нашій справі, з якого випливають усі частковості й деталі, — це створювати високу музичну культуру, гідну нашого часу й нашого народу.

Ю.-В. Пальваль

РОК-ОПЕРА В ІСТОРІЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Yu.-V. Palval

ROCK OPERA IN THE HISTORY OF MUSICAL CULTURE OF UKRAINE

У сучасному мистецькому просторі все більше уваги зосереджується на жанрах, які поєднують у собі різні види творчості. Вони створюють нові форми музично-театральної виразності. Одним з таких жанрів є рок-опера, що поєднує в собі вокал, рок-музику, театральне мистецтво та драматичну гру. Цей напрям став знаковим етапом у розвитку як світової, так і української музичної культури, адже він об'єднує традиції та інновації, відкриваючи нові горизонти для художнього висловлення.

Рок-опера — це музично-театральний жанр, що об'єднує драматичну структуру та сюжетну масштабність класичної опери з характерними елементами рок-музики, включаючи вокальну стилістику, інструментальне оформлення та ритмічну основу.

Рок-опера — це монументальний музичний твір, якому притаманні: драматургічна основа, в основі лежить цілісний наратив, що з'єднує всі музичні композиції в межах єдиної сюжетної лінії; вокальні партії, тобто включає арії, дуети, тріо та хорові сцени, які притаманні оперній традиції, але виконуються в характерній роковій вокальній манері; також, характерним для жанру є участь рок-гурту, склад якого включає в себе електрогітари, бас-гітару, ударні та клавішні інструменти.

Жанр рок-опери зародився в кінці 1960-х рр. Його еволюція пройшла кілька визначальних етапів. На першому — кінець 1960-х — початок 1970-х років — з'явилися перші концептуальні альбоми (зокрема "Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band" гурту "The Beatles", 1967), композиції в яких стали об'єднуватися спільною тематикою.

У «Золоту добу» рок-опери — 1970-ті роки — жанр активно інтегрувався у сферу прогресивного та артроку, відзначаючись філософською глибиною і оригінальними музичними формами. Уособленням цих рис є твір Тауншенда "Quadrophenia" (1973), присвячений молодіжній субкультурі модів.

На сучасному етапі розвитку (від 1990-х — до сьогодні) жанр рок-опери продовжує еволюціонувати та залучати увагу широкої аудиторії новими збагаченими формами та виразовими засобами. Рок-опера збагачується стилістикою прогресивного року й пауер-металу, відзначається епічністю і складними сюжетними лініями. Визначним явищем цього періоду й свідченням означених тенденцій є французька постановка "Mozart, l'opéra rock".

Отже, рок-опера пройшла шлях від студійного концептуального альбому до цілком сформованого жанру музично-театрального мистецтва. Жанр вдало інтегрує динаміку рок-музики зі структурою класичної опери, зберігаючи популярність завдяки здатності передавати епічні історії з емоційною експресією.

Українська рок-опера тісно пов'язана з процесами національного самовизначення та інтеграції сучасної позаакадемічної сфери до академічного мистецтва. Цей жанр розвивається як мистецьке явище, орієнтоване на сценічне виконання, адаптуючись до драматичної та музично-драматичної сцени.

Досягнувши розквіту в пізній радянський період і перші роки доби незалежності, українська рок-опера сформувала характерні риси, які віддзеркалюють її унікальну жанрову естетику й тематику: опору на національно-патріотичний зміст, звернення до героїчних образів (зокрема козацтва) та філософської проблематики, ідеї визвольної боротьби, історичних особистостей (Жанна д'Арк та ін.). Характерною ознакою українських рок-опер є стильовий синтез, поєднання елементів рок-музики з формами академічної опери. Інтонаційною порою творів слугують фольклорні мотиви, які підкреслюють національну ідентичність.

Таким чином, українська рок-опера представляє собою оригінальний мистецький жанр, що продовжує творчу еволюцію в контексті розвитку музично-театральної традиції та шукає нові форми художньо-сценічного вираження.

СЕКЦІЯ:
ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ МИСТЕЦТВО В КРОС-КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

В. Бойко

**ПОЛІСТИЛИСТИКА В ДУХОВНІЙ ХОРОВІЙ ТВОРЧОСТІ
УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ ХХ — ХХІ СТ.**

V. Voiko

**POLYSTYLISTICS IN THE SACRED CHORAL WORKS
OF UKRAINIAN COMPOSERS OF THE XX — XXI CENTURIES**

В системі вищої музичної освіти України проблеми розуміння та пізнання сучасної хорової творчості, її жанрово-стильової еволюції та сучасних засобів музичної виразності є затребуваними молодими виконавцями, майбутніми хоровими диригентами. В сучасній хоровій педагогіці спадкоємність принципів мислення в системі «композитор — виконавець» формує професійну самосвідомість молодого хормейстера, скеровує його музично-виконавську діяльність.

Наприкінці ХХ — початку ХХІ ст. хорова культура та мистецтво України характеризується співіснуванням різних напрямів та тенденцій, стильовою та жанровою множинністю, синтезом різних стильових площин у сфері духовної музики. Велика кількість митців тяжіли до трансформації вже усталених жанрів, експериментів зі структурою композицій, засобами музичної виразності, інтонуванням тощо.

Композиторська вокально-хорова творчість ХХІ ст. наслідує найкращі класичні зразки, створюючи на цій основі новіше, збагачуючи хорове мистецтво в його змісті та структурі загалом. Творчість українських композиторів органічно поєднує тенденції сакральності, давнього церковного співу, із застосуванням